

Inventering och bedömning av naturvärde Östhamra i Norrtälje kommun

Om dokumentet

Enetjärn Natur AB på uppdrag av Volabo fastigheter AB

Inventering och bedömning av naturvärde – Östhamra i Norrtälje kommun

Utredningen har genomförts i april 2016.

Följande personer har medverkat i inventeringen:

Kirsi Jokinen – naturinventering, bedömningar och rapportering

Janne Dahlén – bedömning mindre hackspett

Sofia Lund – kvalitetsgranskning

Samtliga är verksamma vid Enetjärn Natur AB.

Omslagsbild: Utsikt över inventeringsområdet

Samtliga fotografier: Enetjärn Natur AB om inte annat anges.

Kartmaterial har använts med tillstånd från Lantmäteriet: © Lantmäteriet Medgivande R50171088_160001.

Innehåll

Sammanfattning	4
1 Inledning	5
Bakgrund	5
Syfte med naturvärdesinventeringen	5
Metodik	5
Osäkerhet i bedömningen	6
2 Naturmiljö och naturvärde	8
Översiktlig beskrivning	8
Skog	8
Igenväxningsmark	9
Naturvärde	10
Fuktiga och blöta områden	11
Generellt biotopskydd	12
Omgivande landskap	12
3 Arter	13
Förekomst av arter som omfattas av Artskyddsförordningens bilaga 1	13
Förekomst av arter som omfattas av Artskyddsförordningens bilaga 2	14
Ask	15
Förekomst av andra naturvårdsintressanta arter	15
4 Slutsatser	16
Referenser	17
Webbsidor	17
Litteratur	17
Bilaga 1 – Objekt med högre naturvärde	18
Bilaga 2 – Objekt som omfattas av generellt biotopskydd	22

Sammanfattning

Som ett underlag för en detaljplan för bostadsbebyggelse vid Östhamra sydost om Norrtälje tätort har en naturvärdesinventering utförts. Syftet med naturvärdesinventeringen är att lokalisera och redovisa värdefulla naturmiljöer inom inventeringsområdet. Inventeringen har gjorts enligt svensk standard SS 199000:2014.

Inventeringsområdet utgörs av igenväxningsmark och skog. Skogen i inventeringsområdet är relativt gles. I trädsiktet dominerar unga till medelålders lövträd. Igenväxningsmark i form av före detta åker- och betesmark finns i nordvästra och södra delen av inventeringsområdet.

I det inventerade området identifierades tre objekt med naturvärdesklass 4 (visst naturvärde). Naturvärdesobjekten utgörs av ett skogsbryn, en hållmark och ett skogsparti med äldre träd och död ved. I inventeringsområdet finns också ett odlingsröse som omfattas av det generella biotopskyddet. Resten av inventeringsområdet bedömdes hålla lågt naturvärde.

Den prioriterade fågelarten mindre hackspett^{NT} har enligt Artportalen observerats i närområdet. Blåsippa, som omfattas av Artskyddsförordningens bilaga 2, förekommer i spritt i skogsmarken. Även plantor av det rödlistade trädet ask^{VU} växer i inventeringsområdet.

Sammantaget bedöms miljöer med motsvarande och högre naturvärde jämfört med inventeringsområdet finnas även i närområdet.

1 Inledning

Bakgrund

Volabo fastigheter ska ta fram en detaljplan för fastigheterna Östhamra 1:56, 1:57 samt del av Östhamra 1:45. I området planeras bostadsbebyggelse. Som ett underlag för framtagandet av detaljplanen har en naturvärdesinventering utförts.

Inventeringsområdet omfattar de fastigheter som är aktuella för detaljplanen samt en 25 m bred remsa söder om fastigheterna. Fältbesök gjordes i april 2016. Resultat av fältbesök och annan kunskapssammanställning presenteras i denna rapport.

Syfte med naturvärdesinventeringen

Syftet med naturvärdesinventeringen är att lokalisera och redovisa värdefulla naturmiljöer inom det inventeringsområde som är aktuellt för planläggning.

Naturvärde

Med naturvärde avses i den här rapporten betydelse för biologisk mångfald.

Metodik

Inventeringen har gjorts enligt svensk standard SS 199000:2014. Inventeringen gjordes med ambitionsnivån NVI på fältnivå medel med tilläggen *naturvärdesklass 4, generellt biotopskydd* och *detaljerad redovisning av artförekomst*. Det innebär att inventeringen har varit så noggrann så att alla naturvärdesobjekt större än 10 m² har kunnat identifieras.

Naturvärdet har bedömts i fyra naturvärdesklasser (1, 2, 3 och 4) samt lågt naturvärde.

- Naturvärdesklass 1 Högsta naturvärde – störst positiv betydelse för biologisk mångfald
- Naturvärdesklass 2 Högt naturvärde – stor positiv betydelse för biologisk mångfald
- Naturvärdesklass 3 Påtagligt naturvärde – påtaglig positiv betydelse för biologisk mångfald
- Naturvärdesklass 4 Visst naturvärde – viss positiv betydelse för biologisk mångfald
- Lågt naturvärde – ingen eller ringa positiv betydelse för biologisk mångfald

Även fuktiga och blöta områden inom inventeringsområdet har avgränsats.

Naturvärdesinventeringen omfattar samtliga naturmiljöer i inventeringsområdet.

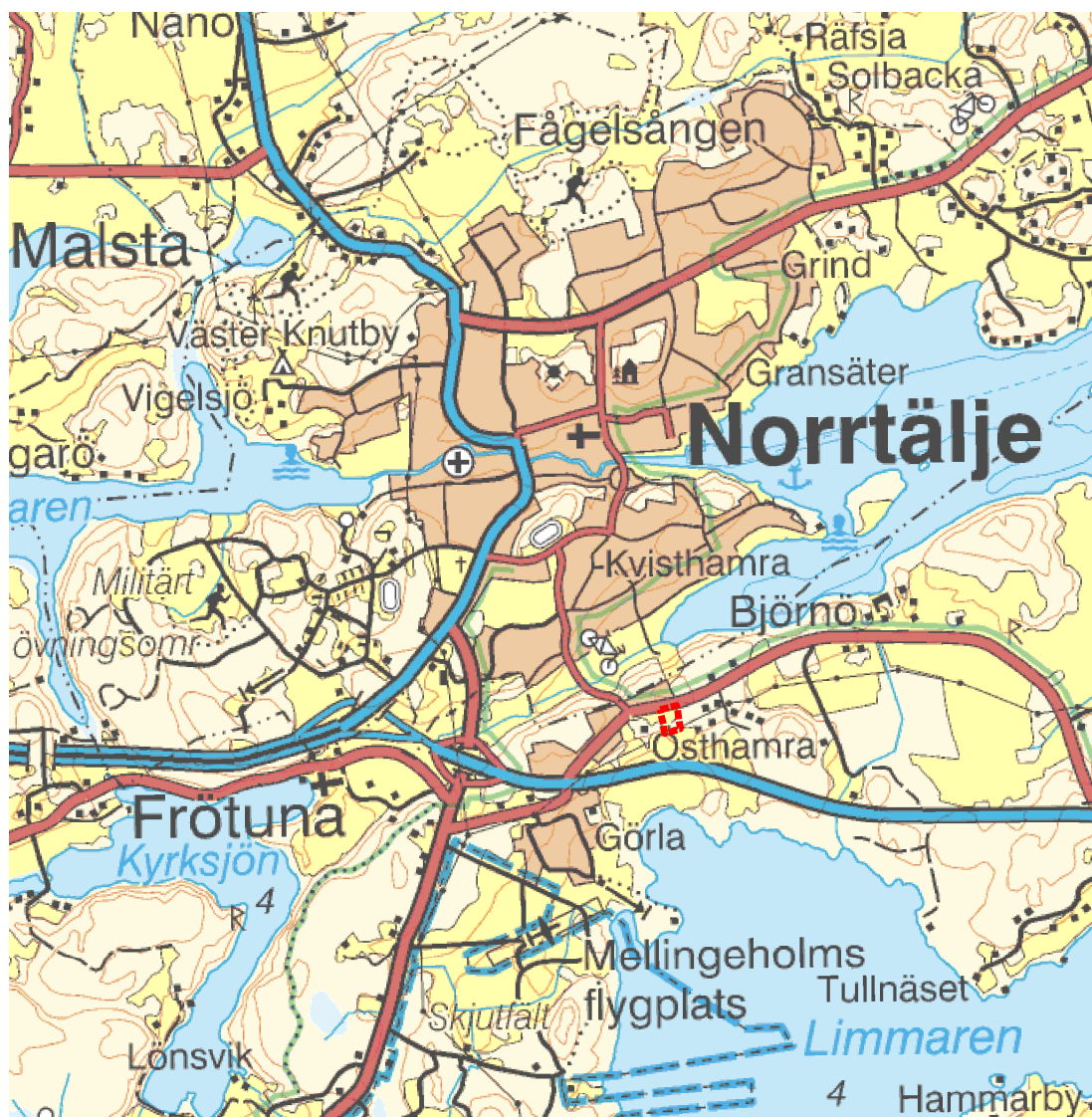
Området besöktes i fält 2016-04-05. Bedömningarna grundar sig på slutsatser från fältbesök och annan tillgänglig kunskap om området. Kunskap om området har inhämtats från Skogsdataportalen, Länsstyrelsen i Stockholms län och Artportalen.

En analys av vilka av de arter som omfattas av Artskyddsförordningen (Bilaga 1 och 2) som finns i området vid Östhamra har utförts. Analysen omfattar dels de arter som faktiskt påträffats i området och dels de arter som kan förväntas förekomma. När det gäller fåglar har endast de arter som markerats med B i förordningen samt de som är upptagna på den nationella rödlistan tagits med. Detta är i linje med Naturvårdsverkets handbok för Artskyddsförordningen.

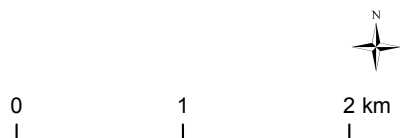
Förutom de arter som observerades i samband med fältbesöket har uppgifter från Artportalen använts. Vid sidan av de dokumenterade förekomster som befintligt kunskapsunderlag genererar har även en bedömning gjorts om det kan finnas ytterligare arter som omfattas av Artskyddsförordningen i området. Antaganden om troliga eller möjliga artförekomster grundar sig på om det för respektive art finns lämpliga livsmiljöer i det aktuella området och om arten finns i närheten.

Osäkerhet i bedömningen

Även om speciell uppsikt har hållits efter skyddade och andra naturvårdsintressanta arter har ambitionen inte varit att hitta och kartlägga varje enskild förekomst. Eftersom området bara besöktes i fält under en dag tidigt på våren har enbart de naturvårdsarter som är möjliga att observerade vid denna tidpunkt kunnat identifieras.

 Inventeringsområde

1. Inventeringsområdet ligger i Östhamra några hundra meter sydost om Norrtälje tätort.

2 Naturmiljö och naturvärde

I detta kapitel ges en översiktlig beskrivning av inventeringsområdets naturmiljöer och naturvärde.

Översiktlig beskrivning

Det inventerade området ligger söder om Björnövägen i Östhamra några hundra meter sydost om Norrtälje tätort (figur 1). Inventeringsområdet utgörs av igenväxningsmark och skog. En stig löper genom södra delen av inventeringsområdet i öst-västlig riktning. I sydvästra hörnet av inventeringsmarken har några pallkragar, som används för odling, ställts på marken.

Björnövägen utgör norra gränsen av inventeringsområdet. Öster och väster om inventeringsområdet finns tomtmark med nybyggda bostadshus. I sydöst avgränsar inventeringsområdet mot en åker och söder om inventeringsområdet fortsätter den igenväxande före detta betesmarken från områdets södra del. Det inventerade området är ca 1 ha stort.

Skog

Skogen i inventeringsområdet är relativt gles. I trädskiktet dominerar unga till medelålders lövträd. Björk är det dominerande trädslaget men även bl.a. asp, gran, klibbal och sälg förekommer. I nordöstra hörnet av området växer det en del tall.

I de delar av skogsmarken som gränsar mot igenväxningsmark domineras fältskiktet av gräs. I de inre delarna av skogsmarken är fältskiktet glesare och där växer en del ris av blåbär och lingon samt örnbräken. I bottenskiktet är kransmossa den dominerande arten men även andra vanliga skogsmossor som hus- och väggmossa förekommer.

De delar av skogsmarken där äldre träd respektive död ved förekommer bedömdes hålla visst naturvärde.

2. Skogsmarken i inventeringsområdet har ett glest trädskikt som domineras av unga till medelålders lövträd.

Igenväxningsmark

Igenväxningsmark finns i nordvästra och södra delen av inventeringsområdet. Nordvästra delen av inventeringsområdet utgörs troligen av före detta åkermark där det idag växer enstaka träd, främst björk och tall, samt rosbuskar. Vegetationen i fältsiktet domineras av högvuxna gräs som hundäxing, kvickrot och timotej. En del örter växer bland gräset. Den halvöppna igenväxningsmarken övergår gradvis till skogsmark i öster och söder.

Södra ändan av inventeringsområdet utgörs av före detta betesmark som är under igenväxning. Det var troligen länge sedan marken betades. Idag är buskskiktet tätt på sina ställen och enstaka träd har kommit upp. I träd- och buskskiktet växer bl.a. björk, gran, nyponros, rönn, sälg och tall. Utspridda mellanstora block finns på marken. I fältsiktet växer bl.a. gräs och örnbräken men även smultron.

3. Igenväxningsmark i inventeringsområdet.

Naturvärde

I det inventerade området identifierades fyra objekt med naturvärdesklass 4 (visst naturvärde). Dessa finns redovisade i detalj i Bilaga 1.

De områden som har visst naturvärde är ett skogsbryn, en hållmark, en stenmur och ett skogsparti med äldre träd och död ved. Inga objekt har bedömts hålla naturvärdesklass 1 (högsta naturvärde), 2 (högt naturvärde) eller 3 (påtagligt naturvärde). Resterande inventeringsområde med yngre skog och igenväxningsmark bedöms hålla lågt naturvärde.

4. Kartan visar de naturvärdesobjekt och objekt som omfattas av generellt biotopskydd som identifierades vid naturvärdesinventeringen.

Fuktiga och blöta områden

Inga fuktiga eller blöta områden påträffades vid fältbesöket. Markfuktigheten i nästan hela inventeringsområdet är frisk. Ett undantag är hållmarken i södra delen av inventeringsområdet (naturvärdesobjekt B) som är torr. Ett gammalt dike och körspår finns längs med inventeringsområdets östra gräns. Dessa var delvis vattenfyllda vid

inventeringstillfället men bedöms enbart hålla vatten under en del av året och hyser ingen fuktgynnad vegetation.

Generellt biotopskydd

I sydvästra hörnet av inventeringsområdet, intill åkermark, finns ett odlingsröse som omfattas av generellt biotopskydd. Objektet redovisas i detalj i Bilaga 2. Det finns också en stenmur i södra delen av inventeringsområdet. Stenmuren har utgjort en gräns mellan skogsmarken och den före detta betesmarken i södra ändan av området. Stenmurar i jordbruksmark omfattas av generellt biotopskydd men eftersom betesmarken inte har betats på länge och idag är kraftigt igenväxt bedöms den (med stöd av Länsstyrelserna 2010) inte längre utgöra jordbruksmark.

Omgivande landskap

Längs med Björnövägen norr om inventeringsområdet finns det en del bebyggelse, främst i form av bostadstomter. Ca 600 m nordväst om inventeringsområdet börjar den tätbebyggda delen av Norrtälje tätort. Stora delar av inventeringsområdets omgivningar utgörs av naturmark med åker och skog. Söder om inventeringsområdet fortsätter den före detta betesmarken från inventeringsområdets södra del. Skogsmark finns närmast norr om bostadstomterna norr om Björnövägen samt öster om bebyggelsen som inventeringsområdet gränsar mot i öst.

Naturmiljöer av samma typ som i inventeringsområdet finns även i närområdet. Öster och väster om inventeringsområdet utgör bebyggelse en viss barriär för spridning av svårspredda arter men i övrigt är naturmiljöerna i inventeringsområdet kopplade med omgivningarna. De ekologiska strukturer som förekommer i inventeringsområdet bedöms finnas även i anslutande områden.

Inga sedan tidigare kända naturvärden finns i inventeringsområdet eller i dess omedelbara närhet. Inom några hundra meter från inventeringsområdet finns flera nyckelbiotoper och av Skogsstyrelsen avgränsade naturvärdesobjekt; bergbranter med barrskog, lövskogslund, lövskog, strandskog och betad skog. Sammantaget bedöms miljöer med motsvarande och högre naturvärde jämfört med inventeringsområdet finnas även i närområdet.

Nyckelbiotoper och naturvärdesobjekt

Nyckelbiotoper är skogsområden med mycket högt naturvärde. Dessa skogar har egenskaper som gör att de har en nyckelroll för skogens missgynnade och hotade djur och växter.

Naturvärdesobjekt är skogsbestånd som uppmärksammas under nyckelbiotopsinventeringen men som inte håller lika högt naturvärde som nyckelbiotoperna.

Vare sig nyckelbiotoper eller naturvärdesobjekt har något lagligt skydd.

3 Arter

I det här kapitlet beskrivs förekomst av arter i inventeringsområdet. Fokus ligger på arter som omfattas av Artskyddsförordningen och andra naturvårdsintressanta arter.

Förekomst av arter som omfattas av Artskyddsförordningens bilaga 1

Fåglar förutom mindre hackspett

Fåglar har inte inventerats vid Östhamra. Vid fältbesöket observerades bofink, blåmes, talgoxe, grönfink och koltrast i inventeringsområdet. Inga fågelarter som ska prioriteras i artskyddssammanhang observerades i samband med naturvärdesinventeringen. Några prioriterade arter har enligt Artportalen observerats i närområdet. Dessa kan tillfälligt besöka eller födosöka i inventeringsområdet men inga lämpliga häckningsmiljöer för dem bedöms finnas.

Mindre hackspett

Mindre hackspett^{NT} har enligt Artportalen, Artdatabanken SLU:s databaser observerats i områdets närhet. Kommunen har därför efterfrågat huruvida den rödlistade mindre hackspetten^{NT} använder området som livsmiljö samt om arten kan påverkas negativt av exploateringen.

Mindre hackspett^{NT} har vid tre tillfällen rapporterats från en lokal precis norr om inventeringsområdet. För två av rapporterna finns kommentarer som visar att observationerna gjorts på ett annat ställe. Den ena observationen gjordes vid sjön Limmaren 500 meter från inventeringsområdet och den andra vid Grindstugan 500 meter nordost om inventeringsområdet. Inom 1 km finns ytterligare några observationer av mindre hackspett^{NT}, bl.a. en från Bolkadalen 2016-04-10. Vår bedömning är att det finns ett eller flera permanenta revir av mindre hackspett^{NT} i anslutning till inventeringsområdet och att de kan överlappa med själva inventeringsområdet. De två objekten med bättre förutsättningar för mindre hackspett^{NT}, naturvärdsobjekt A och C, är små. Tillsammans utgör de ca 0,2 ha. För att ett område ska hysa mindre hackspett^{NT} krävs ca 40 ha bra biotop inom ett område på upp till 200 ha (ArtDatabankens artfaktablad). I det sammanhanget utgör inventeringsområdet och de bra biotoperna bara en marginell del.

Det är troligt att mindre hackspett^{NT} ibland födosöker inom inventeringsområdet och då i första hand i de två nämnda naturvärdsobjekten. Det är dock inte troligt att arten

Artskyddsförordningen

Artskyddsförordningen är en lagstiftning som innebär fridlysning av ett antal arter och alla vilda fåglar, samt skydd av deras livsmiljöer. Artskyddsförordningen införlivar EU:s art- och habitatdirektiv samt fågeldirektiv i svensk lagstiftning.

Till förordningen hör två listor med arter, bilaga 1 och 2. Förenklat kan man säga att alla de listade arterna är fridlysta, d.v.s. man får inte samla in, skada eller döda de listade arterna. För arterna i bilaga 1 är dessutom arternas livsmiljöer skyddade och får inte förstöras.

häckar i inventeringsområdet, dels för att den lämpliga biotopen är så liten och dels för att arten då borde ha observerats i själva inventeringsområdet antingen tidigare (Artportalen) eller under inventeringen. Inga bohål hittades heller under inventeringen även om dessa kan vara mycket svåra att hitta.

Fladdermöss

Fladdermöss har inte inventerats vid Östhamra. Inga observationer av fladdermöss finns inrapporterade i Artportalen från inventeringsområdet eller dess närhet. Det kan inte uteslutas att någon fladdermusart skulle kunna tillfälligt besöka inventeringsområdet eller använda området för födosök men troligen finns inga lämpliga boplatser för fladdermöss i området.

Övriga arter

Förutom fåglar och fladdermöss har inga arter som omfattas av Artskyddsförordningens bilaga 1 påträffats eller bedömts kunna finnas i det inventerade området.

Rödlistan

Rödlistan är en redovisning av arters relativa risk att dö ut från det område som rödlistan avser, i vårt fall Sverige. Även vanliga arter kan bli rödlistade om deras populationer befinner sig i kraftig minskning.

Rödlistan är uppdelad i sex olika kategorier, var och en med sin ofta använda förkortning: kunskapsbrist (DD), nationellt utdöd (RE), nära hotad (NT), sårbar (VU), starkt hotad (EN) och akut hotad (CR). Arter i de tre sistnämnda kategorierna kallas med en gemensam term för hotade arter. I denna rapport redovisas arter i dessa tre kategorier samt arter som är nära hotade (NT).

Den svenska rödlistan tas fram av Artdatabanken enligt internationella kriterier och revideras regelbundet.

Den senaste rödlistan publicerades 2015.

Förekomst av arter som omfattas av Artskyddsförordningens bilaga 2

Av de arter som tas upp i Artskyddsförordningens bilaga 2 hittades blåsippa i samband med naturvärdesinventeringen. Blåsippa växer spritt i skogen.

Inga observationer av arter som omfattas av Artskyddsförordningens bilaga 2 finns inrapporterade i Artportalen från inventeringsområdet.

Arter som bedöms kunna finnas i området är huggorm, kopparödla, skogsödla, vanlig groda, vanlig padda, grönvit nattviol, Jungfru Marie nycklar och nattviol. Detta antagande grundas på kännedomen om arternas utbredning och livsmiljöer. Huggorm förekommer i många olika naturmiljöer; lämpliga livsmiljöer i inventeringsområdet är igenväxningsmark och kantzoner. Lämpliga göm- och övervintringsställen för huggorm finns i stenröset och stenmuren. Lämpliga livsmiljöer för kopparödla finns i igenväxningsmarken. Skogsödla förekommer både i öppen mark och skog och enstaka individer skulle kunna röra sig var som helst i inventeringsområdet. Vanlig groda och vanlig padda förekommer i många naturmiljöer och enstaka individer skulle kunna röra

sig var som helst i inventeringsområdet. Gömställen i form av stenar och buskar finns utspridda i inventeringsområdet. Lekplatser för arterna finns däremot inte. Enstaka exemplar av Jungfru Marie nycklar skulle kunna växa i skogsmark och enstaka exemplar av grönvit nattviol samt nattviol skulle kunna växa skogsmark eller i före detta betesmark. Samtliga arter är vanliga och förekommer i många olika naturtyper.

Ask

Trädet ask^{VU} förekommer i inventeringsområdet. Ask^{VU} är rödlistad som starkt hotad eftersom den är kraftigt drabbad av askskottssjuka. Ask^{VU} är mycket viktig för den biologiska mångfalden eftersom många andra arter, varav flertalet hotade, lever på just ask.

Inom skogen i inventeringsområdet är plantor av ask^{VU} vanligt förekommande. Endast små plantor observerades vid fältbesöket, inga större träd. Eftersom askarna i inventeringsområdet är så pass unga bedöms de inte vara av betydelse för arterna knutna till ask^{VU} och borttagandet av ask^{VU} i detta begränsade område bedöms inte ha en negativ ekologisk effekt. Plantor av ask^{VU} är vanligt förekommande i regionen.

Förekomst av andra naturvårdsintressanta arter

Inga andra naturvårdsarter påträffades vid fältbesöket. Inte heller i Artportalen finns några fynd från inventeringsområdet inrapporterade.

4 Slutsatser

I detta kapitel redovisas en samlad bedömning av områdets naturvärde.

Största delen av inventeringsområdet utgörs av yngre skog och igenväxningsmark som inte hyser några naturvårdsarter eller högre biotopvärde. Dessa naturmiljöer är vanliga även i omgivningarna och bedöms därför hålla lågt naturvärde. Fyra mindre områden bedömdes hålla visst naturvärde och avgränsades som naturvärdesobjekt. Visst naturvärde innebär att varje enskilt område i denna klass inte behöver vara av betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald men att det är av betydelse att den totala arealen av dessa miljöer inte minskar. För att gynna den biologiska mångfalden kan äldre träd, död ved samt bärande och blommande träd/buskar lämnas kvar intill bebyggelsen.

I inventeringsområdet finns ett objekt som omfattas av generellt biotopskydd – ett odlingsröse. Om odlingsröset riskerar att skadas till följd av detaljplanen behövs en dispens från länsstyrelsen. Dispens får medges om det finns särskilda skäl. Odlingsröset ligger dock på gränsen av inventeringsområdet och det bör vara möjligt att planera exploateringen utan att skada odlingsröset.

Det bedöms finnas ett eller flera permanenta revir av mindre hackspett i omgivningarna. Arten bedöms dock inte häcka inom inventeringsområdet. De objekt med lämplig födosökmiljö för arten är så små att det endast marginellt påverkar artens revir som är relativt stort. Alla små försämringsringar kan dock tillsammans bidra till att ett revir succesivt försämrats så att det till slut inte längre är attraktivt.

Av arter som omfattas av Artskyddsförordningens bilaga 2 förekommer blåsippa i inventeringsområdet. Blåsippa är en mycket vanlig art i regionen och exploateringen bedöms inte påverka blåsippans population i Norrtälje kommun. Eftersom det inte är frågan om en större växtplats görs bedömningen att dispens från Artskyddsförordningen inte behövs i detta fall.

Referenser

Webbsidor

Uppgifter om nyckelbiotoper och andra skogliga värden har hämtats från www.skogsstyrelsen.se

Uppgifter om växt- och djurförekomster har hämtats från www.artportalen.se

Uppgifter om rödlistade arter har hämtats från www.artdatabanken.slu.se/rodlista

Uppgifter om Natura 2000-områden och naturreservat har inhämtats från länsstyrelsernas hemsidor www.lansstyrelsen.se/stockholm

De kartor och ortofoton som använts finns tillgängliga på Lantmäteriets karttjänst [SeSverige](http://SeSverige.se)

Litteratur

Länsstyrelserna 2010: Biotopskydd – bråkiga begrepp. Miljösamverkan Sverige.

Ottosson, U., Ottvall, R., Elmberg, J., Green, M., Gustafsson, R., Haas, F., Holmqvist, N., Lindström, Å., Nilsson, L., Svensson, M., Svensson, S. Och Tjernberg, M. 2012: Fåglarna i Sverige – antal och förekomst. SOF, Halmstad.

SIS Swedish Standards Institute 2014: Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) - Genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning. Svensk standard SS 199000:2014.

SIS Swedish Standards Institute 2014: Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) - Komplement till SS 199000. Teknisk rapport SIS-TR 199001:2014.

Bilaga 1 – Objekt med högre naturvärde

I denna bilaga beskrivs de objekt som vid naturvärdesinventeringen bedömdes ha högre naturvärde (klass 1, 2, 3 och 4). Objektet redovisas på karta i figur 4.

A Skogsbryn

Beskrivning: Skogsbryn som gränsar mot åker i inventeringsområdets sydvästra hörn. Här växer björk och sälg samt enstaka rosbuskar. I brynets norra del finns ett par äldre träd och stående döda stammar. På trädstammarna finns spår av fågelhack. Unga träd har avverkats intill åkern. Under träden har några block och stenar samlats sannolikt från åkern intill. Skogsbrynet fortsätter söder om inventeringsområdet längs med åkerkanten.

Naturvärdesklass: 4 Visst naturvärde

Motivering: Förekomsten av äldre träd och murken ved ger visst biotopvärde. Artvärdet bedöms vara obetydligt eftersom inga naturvårdsarter påträffades.

5. Objekt A utgörs av ett skogsbryn i inventeringsområdets sydvästra hörn.

B Hällmark

Beskrivning: Objektet utgörs av en hällmark i en före detta betesmark i inventeringsområdets södra del. Centrala delen av objektet utgörs av berg i dagen som

delvis är bevuxen med mossor och skorplavar. På kanterna växer även filt- och renlavar. Gräs och örter växer främst på kanterna. Spridda mindre block finns på hällen. Själva hällmarken är helt öppen men i kanterna växer lövträd, bl.a. rönn och rosbuskar. En äldre enbuske växer intill hällmarken.

Naturvärdesklass: 4 Visst naturvärde

Motivering: Värdeelement som block samt blommande och bärande buskar/träd ger visst biotopvärde. Artvärdet bedöms vara obetydligt eftersom inga naturvårdsarter påträffades.

6. Objekt B utgörs av ett litet hällmarksområde.

C Skogsparti med äldre lövträd och död ved

Beskrivning: Objektet utgörs av en del av skogsmarken i inventeringsområdets sydöstra hörn med flera äldre lövträd. Här finns också en del död ved i form av liggande döda stammar och murkna grenar. Merparten av den döda veden är ganska färsk. På några trädstammar finns spår av fågelhack. Fältskiktet är gräsdominerat och i bottenskiktet växer bl.a. kransmossa.

Naturvärdesklass: 4 Visst naturvärde

Motivering: Förekomst av värdeelement som äldre lövträd och död ved ger visst biotopvärde. Artvärdet bedöms vara obetydligt eftersom inga naturvårdsarter observerades.

7. Skogsparti med äldre lövträd och död ved i objekt C.

D Stenmur

Beskrivning: Objektet utgörs av en gammal stenmur som avgränsar den för detta betesmarken i inventeringsområdets södra del från skog. Söder om stenmuren finns spår av ett gammalt staket. Stenmuren är byggd av stenar och block i olika storlekar. Många av blocken är mosklädda. Stenmuren är delvis hoprasad och buskar samt träd växer mellan stenarna. Eftersom stenmuren i norr avgränsar mot skogsmark och den före detta betesmarken intill stenmuren har vuxit igen ligger muren skuggigt.

Naturvärdesklass: 4 Visst naturvärde

Motivering: Objektet bedöms ha visst biotopvärde eftersom den erbjuder gömställen för bl.a. ormar, ödlor och insekter. Artvärdet bedöms vara obetydligt eftersom inga naturvårdsarter observerades.

8. Objekt D utgörs av en gammal, delvis hoprasad, stenmur.

Bilaga 2 – Objekt som omfattas av generellt biotopskydd

I denna bilaga beskrivs de objekt som omfattas av det generella biotopskyddet. Objekten redovisas på karta i figur 4.

1 Odlingsröse

Odlingsröse intill en åker i inventeringsområdet sydvästra hörn. Odlingsröset består av stenar i olika storlekar. Mellan stenarna växer bl.a. gräs och örnbräken.

9. I inventeringsområdet finns ett objekt som omfattas av det generella biotopskyddet: ett odlingsröse.